

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštno vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gl., za pol leta 1 gl. 60 kr., za četrta leta 80 kr. — Naročnina se pošilja opravištvu v dijaškem semenišču (Knabenseminar). — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezne liste prodaja knjigar Novak na velikem trgu po 5 kr. — Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo.

Za oznanila se piše od navadne vrstice, če se natisne enkrat 8 kr dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Občni zbor „Slov. društva“ obhajan dne 6. t. m. v Mariboru.

Dasiravno je vsled konfiskacije štev. 35. „Slov. Gospodarja“, v katerej je bil napovedan občni zbor „Slov. društva“, le malo kmečkih udov o pravem času za to zborovanje izvedelo, prišlo je vendar precejšnje število kmetov in posestnikov iz Mariborske okolice, razumništva narodnega pa več, nego smo se ga nadejali, ter so se v veliki dvorani gostilne „Stadt Wien“ vdeležili napovedanega občnega zbora „Slov. društva“. Pričujoči so bili gg. poslanci dr. Radaj, Božidar Raič, M. Vošnjak, J. Jerman in rodoljubi iz Celja, Ptuja, Ormoža, Sevnice itd.

Kmalu po 3. uri popoldne otvori predsednik zborovanje, kratko pozdravi vse navzoče ude, predstavi vladnega zastopnika ter naznani dnevni red občnega zbora.

Najprej je bilo treba društveni odbor dopolniti, ker je dosednji predsednik vsled družinskih razmer prisiljen predsedništvo odložiti, dva Mariborska odbornika pa sta iz Maribora odšla. Za predsednika je bil soglasno izvoljen poslanec dr. Dominkuš, za odbornika pa dr. Rudolf in dr. Feliks Ferk.

Potem je dr. Radaj prosil za besedo ter izgovoril najpred g. barona Goedelna, ki se ni mogel tega zborovanja vdeležiti, ker je bil nenadoma na Dunaj poklican, potem pa samega sebe, da danes ne more polagati računa o svojem delovanju v deželnem zboru, kakor je drugokrat storil, ker je vsled družinskih nesreč (g. dr. Radaju je pred kratkim umrla soproga) še preveč potr: a obljubil je, da hoče kot poslanec vedno delati le na srečo svojih volilcev.

O drugi točki dnevnega reda — sprejemba društvenih pravil — poročal je v odborovem imenu g. J. Dečko, češ, naj se §§. 8. in 9. društvenih pravil tako spremenita, da sme zunajne občne zборе, katere lahko društvo na različnih krajih obhaja, ne le predsednik ali podpredsednik, ampak kateri koli od pred-

sednika pooblaščen odbornik voditi, in naj v odborovih sejah za veljavne sklepe zadostuje mesto šest že pet navzočih odbornikov. Ko še je bil dr. Radaj ta predlog podpiral in ti spremembi društvenih pravil priporočil, je zbor soglasno pritrdil, naj se ta dva §§. v tem smislu spremenita.

Razgovora o južni železnici, ki je potem na vrsto prišel, vdeležila sta se g. J. Dečko in g. poslanec J. Jerman. V svojih jako podučljivih govorih sta oba dokazovala, da se vodstvo južne železnice niti v narodnem, niti v gospodarskem oziru na nas Slovence ne ozira, dasiravno smo se že večkrat pritoževali po svojih časnikih in zborovanjih zavoljo te brezobzirnosti. „Slov. društvo“ naj torej sklene resolucijo, v kateri se od vodstva južne železnice zahteva, da brž ko brž odpravi vse krivice, ki so se do zdaj delale slov. narodu v gospodarskem in jezikovnem oziru. Prečitana resolucija se potem sprejme.

Najbolj zanimljiva točka dnevnega reda pa je bil razgovor o našem političnem položaju. Prvi je pri tej točki za besedo prosil č. g. poslanec Božidar Raič, ki je veselo pozdravljen, navdušeno v jako drastičnih vzgledih poročal o svojem in drugih slovenskih poslancev delovanju v Štajerskem deželnem zboru in na Dunaji v državnem zboru. Kratek zapopadek njegovega zanimljivega govora je bil ta: Naše razmere so take, da slov. poslanci ne dosežejo v Gradci nič in na Dunaji nič. Kaj nam je torej storiti? Zahtevati moramo neprenehoma, da se nam na spodnjem Štajeru dovoli posebni oddelek c. kr. namestni, na Dunaji pa morajo slov. poslanci predložiti naše zahteve, in če se nam takoj ne izpolnijo, naj se vsi jugoslovanski poslanci združijo v ožjo zvezo, da bodo zamogli z večjim povdarkom zahtevati v ustavi zagotovljene pravice svojega naroda.

Dr. Gregorič je v enakem smislu govoril ter izjavil, da se z nazeri poslanca Božidaraiča zлага ves Ptujski okraj, kar je

očitno pri zadnji volitvi pokazal, ko je bil g. Raič enoglasno za poslanca izvoljen. Potem je opozoril na naše žalostne šolske razmere in na revni stan naših kmetovalcev, za katere naša vlada premalo ali skoro nič ne stori.

Potem je poslanec g. M. Vošnjak obširno pojasnil naše gospodarske razmere, ki so res žalostne, in dokler vlada nasproti narodno-gospodarskim razmeram ne krene na drugo pot, ni mnogo upanja, da bi se zboljšale. On kot izvoljeni državni poslanec se hoče na vso moč potegovati za to, da se kmečki stan bolj okrepi, to bode njegov program v gospodarskem oziru, v političnem oziru pa se popolnoma sklada z g. poslancem B. Raičem. Dve resoluciji, ki ste se potem prečitali, bile ste soglasno sprejeti.

Naposled je g. poslanec Jerman še opozoril na nekatere posebne potrebe, ki jih imamo slovenski Štajerci, namreč uradna razglasila bi se naj tudi slovenski razglašala, deželne in državne postave bi se naj v majhnih knjižicah slovenski izdajale in prodajale, in slov. župani bi se naj bolje poprijeli slov. uradovanja. V tem smislu prečitana resolucija se je tudi soglasno sprejela.

Ker je bil dnevni red dokončan in bilo že precej pozno, sklenil je predsednik zborovanje s trikratnim „živio!“ svitlemu cesarju Francu Jožefu!

Resolucije sprejete v občnem zboru „Slov. društva“ dne 6. sept. 1885 v Mariboru.

I. Narodna ravnopravnost, korist slov. naroda, kakor tudi korist južne železnice same ter prometni interesi zahtevajo, da se v slov. pokrajinah, počemši od Spielfelda, napravijo vsi javni napisi, oklici in naznanila na postajah tudi slovenski; da kličejo sprevodniki imena postaj tudi slovenski; da so vse tiskovine, ki jih dobiva občinstvo v roke, ne samo nemške, in da se nastavljajo v slov. pokrajinah le taki uradniki, ki so slovenščine zmožni. Narodno-gospodarski interesi pa tirjajo, da se tarifi južne železnice, ki so previsoki, tako da zavirajo gmotni napredek slov. naroda ter podkopujejo njegovo blagostanje, znižajo v isti meri, kakoršni veljajo pri državnih železnicah.

Z ozirom na vse to pričakuje se od vseh slov. državnih poslancev, da bodo vso svojo pozornost obrnili na narodne in gospodarske razmere med slov. narodom in južno železnico ter da bodo storili vse potrebne korake, da se odpravijo krivice, katere dela južna železnica slov. narodu v gospodarskem in jezikovnem

oziru. Slov. občinstvo pa, katero ima opraviti z južno železnico, naj tudi samo povsod in vedno tirja, da se pri južni železnici ravnopravnost spoštuje.

II. „Slov. pol. društvo“ izraža svoje prepričanje, da je neobhodno potrebno, da slov. poslanci, ako za svoj narod bodi-si v narodnem, bodi-si v gospodarskem oziru v državnem zboru kaj doseči hočejo, morajo v družbi z ostalimi jugoslovanskimi poslanci osnovati posebno zvezo, iz česar pa ne sledi, da izstopijo iz Hohenwartovega kluba.

III. Najnovejša naredba učnega ministerstva ne zadostuje opravičenim zahtevam slov. ljudstva gledé slov. učnega jezika na Mariborski pripravnici. S štirimi učnimi urami na teden iz slovenščine se učenci ne naučijo potrebnih tehničnih izrazov, in se vendar neprilичno nasproti drugim učencem obložijo. Naj se torej ukrene:

- a) da se ena ura poduku iz nemščine odzame in poduku slovenščine doda, tako da bodo za nemški, kakor za slovenski jezik tri ure na teden odločene;
- b) da bi se predavalo nekaj predmetov v slov. jeziku, recimo veronauk, metodika, naravoslovje, poljedelstvo in matematika;
- c) da bi se v onih predmetih, ki bi se še naprej učili v nemščini (pedagogika, zemljepisje, zgodovina, telovadba) podajali terminologični izrazi tudi v slovenskem jeziku, naopak bi se pa naj učila v predmetih s slov. učnim jezikom tudi nemška terminologija.

IV. Odbor „Slov. društva“ se pooblasti, vse potrebno učiniti, da se doseže, da se vsa uradna razglasila v „Grazer Zeitung“ tudi v slov. jeziku objavljajo, in da se deželne in državne postave v knjižicah tudi v slov. jeziku tiskajo in prodajajo.

Gospodarske stvari.

Nekaj za mlekarice.

Mleko ima to lastnost, da se rado duha raznih stvari, ki so blizu njega v prostorih, v katerih se mleko hranjuje, navzame in njih podišava. To znajo sicer skoraj gospodinje, ki imajo z mlekom že na ta ali oni način opravi-

viti. Ali v kako visoki meri in kako hitro se to godi, to pa je le malokteri gospodinji znano. Zato bodo gotovo skušnje, katere je neki dr. Dangele v Glasgowu na Škotskem v tem oziru napravil, dobro došle in v marsičem podučljive.

Razne močno dišeče tvarine so bile dejane v vrče, katera vsaka je določena možino mleka v sebi imela, vendar tako, da se te tvarine niso mleka dotikale, da bi bilo moglo mleko duh iz njih izvleči in v se vzeti, pač pa tako, da se je mleko moglo izhlapljenе dišave navzeti.

Po preteku osmih ur se je mleko iz vrča odločilo skozi cevko, ki je bila na duri vrča navlašč za to vstavljena. Odtočeno mleko so potem gledé duha in okusa preskusili in sledeče podatke našli. Okusiti in ovahati se je dal v mleku:

1. Ogljeni dim — natanko, 2. Parafinovo olje — močno, 4. Čebulj — zelo močno, 5. Tobakov čud — zelo močno, 6. Amonijak — srednje, 7. Pižem — slabó. 8. Oženek ali hudičevo lajno — natanko, 9. Kreosot — slabo, 10. Stari sir — natanko, 11. Kloroform — srednje, 12. Gnjlе ribe — zelo močno in grdo, 13. Kafra — srednje, 14. Gnjlо kapusovo perje — natanko.

Po 14 urah, ko se je mleko iz vrčev odpravilo in je odprto stalo, je prav natanko dobljen duh in okus še kazalo. Dr. Dangele misli, da je smetena po vsi svoji sestavi še bolj občutljiva od mleka. Tu gre posebno na to opozarjati, da se pri boleznih zdravju škodljivi in grdi duh sob in sosednjih prostorov kaj rad poprijema in da je v takih slučajih zelo potrebno mleko nezdravega smradu obvarovati. Mleko ne postane le neokusno, ampak, kar je dosti več, tudi zdravju in življenju nevarno, ker se po mleku tudi nalezljive bolezni lahko v druge hiše in rodovine širijo. Oj koliko se mora še v tem oziru preinačiti in prenarediti! Koliko je dan danas še gospodinj, ki bi na kaj takega porajtale in v katerih in kakih krajih se še pogosto mleko shranjuje in potem po hišah v mestu in na trgu razprodaja! J. M.

Kako jajca črstva ohraniti.

Jajca se pred vsem drugim do dobrega umijejo in vse nesnage očistijo, na kar se z vaselinom vtirajo, ki se pri kuhanju od jajčne lušine lahko loči. Kdor pa hoče prav varno postopati, naj jajca po nekaterih mesecih zopet vtira ali pa naj koj prvikrat tak vaselin vzame, kateremu se je 2—3 % soli cilne kisline prikuhalo. Tako pripravljena in hranjevana jajca se držijo črstva in diše kakor nova ležena. Vasein pa je rudninska maščoba, ki se dobiva iz zastankov ameriškega petroleja in je parafinu podobna. Vasein se odlikuje po posebni trpežnosti, je brez vse kisline, nik-

dar ne postane žaltavo in je popolnoma brez vsakega duha in okusa. Dobiva se v štacunah.

Travina zmes semenska za sadovnjake.

V sadovnjakih prospejajo posebno take trave, katere morejo senco prenašati. Sledeča semenska zmes se je po skušnjah dobro obnesla: Na 100 štirijaških sežnjev se vzame 0.5 pasje trave ali glistnika (*Dactylis glomerata*), 0.25 travnega lesičjega repa (*Alopecurus*), 0.75. Laške paholke, 0.20 kumine, vsega vkup 1.70 kilo. Ta zmes je trpežna in prospeva posebno lepo v senci pod drevjem in ker vrže veliko pridelka se posebno prilega blizu hrama, ker se more že rano spomladi seči.

„P. L.“

Sejmovi. 12. sept. v Rušah; 14. sept.: v Ivniku, Rogateu, pri sv. Jurju v sl. g., pri sv. Janžu blizu Slov. gradca; 15. sept.: v Ljutomeru, v Pleterjih.

Dopisi.

Od sv. Petra pri Radgoni. (Lani letos in, ako Bog da, tudi drugo leto.) 13. julija 1884 obhajal je č. o. Electus Hamler iz reda sv. Frančiška prvo sveto mešo. Poštenih kmečkih staršev sin, se je nekaj let učil na Mariborski gimnaziji, potem pa zapustil starše, in vse, kar mu je bilo ljubo in drago, ter stopil v red frančiškanov, in se podal v Inomost na Tirolsko, odkoder se je čez nekaj let spet vrnil v svoj rojstni kraj, kot novomešnik na veliko veselje svojih pridnih staršev. Minolo je leto in nekaj čez, spet so grmeli možnarji, spet je svirala godba, in spet se je mnogo ljudstva nateklo v farno cerkev sv. Petra, hoteč biti navzoči pri daritvi prve svete meše, katero so č. g. Jakob Kavčič, dne 23. avgusta v tukajšnji farni cerkvi, Bogu darovali. Cela slovesnost se je prav sijajno izvršila. Med godbo in donenjem zvonov, so se podali č. g. primicijant, spremljani od č. gg. duhovnikov, bogoslovcev in mnogih ovenčanih deklet iz farovža skozi lepo okinčane slavoloke v farno cerkev, kjer so svojo prvo sveto daritev darovali Gospodu nebes in zemlje. Med daritvijo sv. meše je bila pridiga, katero so imeli č. g. J. Kukovec, župnik pri sv. Andražu v Slov. gor. in so vernim poslušalcem, kojih je cerkev bila obilo natlačena, o imenitnosti, kakor tudi o težavah duhovskega stana kaj lepo govorili. Na večer je bila živahna veselica na primicijantovem domu, kjer je gospod ceremonijer v šaljivih besedah razne napitnice govoril. Sicer bi mi Peterčani, kar le tako mimogrede javljam, imeli letos dve primiciji, toda nemila smrt nam je jednega vzela, namreč gosp. bogoslovca Antona Satlera. Bodi mu zemljica lehka na Mariborskem mirodvoru! Tudi drugo leto

bodemo imeli primicijo, ako Bog da in sreča junaška, kakor sem to že prej omenil. takrat bode pa g. bogoslovec Ivan Pavlič obhajal svojo prvo sv. mešo. Jaz pa ob koncu tega dopisa v imenu vseh faranov, — in ti menda ne bodo zamerili, — zakličem vsem tem trem mladim gospodom: Na mnoga Vam leta!

Ivan Duh Preserski.

Globoko pri Brežicah. Pretečeno soboto bil je v tukajšnji „cesarjevič-Rudolfovej“ šoli očitni izpit, katerega se je občinski in šolski odbor, kakor tudi mnogo starišev udeležilo. Pri podružnici sv. Barbare so čast. g. župnik imeli šolsko sv. mešo. Pri skušnji so otroci v največjo zadovoljnost vseh navzočih izvrstno odgovarjali, ter pokazali, da so se v pretečenem šolskem letu veliko koristnega naučili. Večji fanti so gladko razlagali iz kmetijske stroke, na pr. o napravi gnojišč, komposta itd., najpotrebnejše iz organske kmetijske kemije n. pr. katere kmetijske rastline potrebujejo te ali une kemijske snovi za razvitek in rast itd. Med vsakovrstnimi izdelki „spisja“ bilo je nekaj izdelkov gospodarskega računstva. inventarij, zapisnikov in računov ob koncu leta, kar bo tistim, ki enkrat gospodarji postanejo v veliko korist. Krajni šolski svet javno in prisrčno hvalo izreka čast. gosp. katehetu za znatno svoto denarja, ki so jo pridnim učencem darovali in pa gg. učiteljem za njihov žrtvovalen trud! Bog jim plati!

Iz Blance. (Hvale vredna sprememba.) Slovenec je zmirom hvaležna duša. rad hvali vse, kar je hvale vrednega. In nekatere spremembe pri našem okrajnem glavarstvu v Brežicah so zares hvale vredne. V novejšem času dobiva naš obč. urad iz Brežic vendar enkrat slov. ukaze, slov. odloke. Okr. glavarstvo začelo je tedaj tudi z obč. uradi poslovati v domačem jeziku. Kakor slišim iz Artič, St. Petra in tudi iz Sevnice, dopisuje okr. gl. dosihmal v lepi dobri slovenščini vsem ovim obč. uradom in strankam, katere so so tirjale, oziroma tirjajo. Sicer smo že prej to tirjali, naše prošnje pošiljali in ponavljali, pa žali Bog le zaman. Bil je skrajni čas. Prepričale so nas zadnje volitve v dežel. in držav. zbor, da je v našem okraju kmet posestnik večinoma značajan narodnjak, zaveden Slovenec. Ogromna večina držala se je strogo vodila našega: Svoji k svojim. Povsodi, očitno in ponosno že naš kmet naglaša: Slovenci smo in ostanemo. Čudno je pa, da ste v okraju dve občini drugega mišljenja ali bolje rečeno, da si dve občini take predstojnike volite, kateri 3 Nemci vlečejo. Gotovo pa je tudi čudno znamenje to, da je c. kr. glavar postal častni sosed ravno le teh dveh občin. Naj pa povemo tudi, da je sedaj ta gospod na odpustu in da se pri okr. glavarstvu uraduje in dopisuje slovenski, ker je iz Gradca mu po-

slani nadomestnik, sedajni uradni predstojnik dr. Wagner pravičnejši našim tirvatvam, našim željam.

Rodom Slovenec se g. glavar nikakor ni hotel ponižati do ravnopravnosti materinskega svojega jezika, naslednik Nemec mora mu napeljati pravo pot. Posluje se pa nam tudi vse drugače, kakor poprej. Prošnje in vloge rešujejo se v par dnevih, ni treba čakati, kakor poprej. Imamo tedaj le jedno željo: da bi te hvale vredne spremembe nam ostale stalne. Bili bi višji gosposki v Gradci za nje jako hvaležni.

Iz Šmarja pri Jelšah. (Kip ss. Cirila in Metoda.) Da bi imeli v naši farni cerkvi trajen spomenik tisočletnice Metodove, omislili smo si štatvi naših slovenskih blagovestnikov. Ljudstvo navdušeno za sveta ta brata naša, darovalo je veselo potrebno svoto. Izdelal nam je kipa znani podobar J. B. Purger na Tirolskem. Visoka sta kipa 160 cm, ter stojita na jako primernem mestu v cerkvi vstric lece na zidu na evangelijski strani. Delo se mora imenovati v resnici umetalno. Vse: obraz, postava in ukusno barvana obleka, vse je upodobljeno v lesu tako naravno, da se ti zdita apostola živa pred teboj. — Na podnožji (postamentu) dali smo zapisati z zlatimi črkami besede ruskega kronista Nestorja: „In radostni bili so Slovenci slišeti veličja božja v svojem jeziku.“ — Na angeljsko nedeljo smo imeli lepo svečanost. Blagoslovili so nam kipa preč. gosp. kanonik Ivanc. Ljudstva je bilo na tisoče od blizu in daleč, ki je prišlo častiti največja svoja svetnika in najpogumnejša zagovornika svojega svetega jezika in utemeljitelja narodne službe božje.

Od sv. Jurija na južni železnici. (Cesarjevič-Rudolfovo sadjerejsko društvo za spodnji Štajer.) V glavnem zboru 10. dne maja t. l. je društvo sklenilo letošnjo jesen napraviti v St. Jurji ob juž. žel. sadno razstavo, kakoršno je priredilo lanskega leta v Sevnici. Odbor je na podlagi tega sklepa takoj čistočasno uložil prošnje za podporo v možno izvršitev omenjene razstave in sicer 13. dne junija t. l. na visoko c. kr. ministerstvo za poljedelstvo na Dunaji, na slavni centralni odbor c. kr. kmetijske družbe v Gradci in na slavni deželni odbor Štajerski. Z dopisom k odgovoru na našo prošnjo se nam od sl. c. kr. osrednjega odbora naznanja, da nam ne morejo dati nobene podpore za razstavne potrebščine; rešitvi na ostali prošnji pa nam do danes še niste došli, v kateri nam pa tudi ni dosti upanja staviti na uspešno pomoč, ker si ti gospodje navadno pojasnili ali sveta iščejo v zadevah denarnih in drugih podpor pri spomenitem centralnem odboru.

Ker torej za namenjeno sadno razstavo ne moremo pričakovati nobene podpore, je dru-

štveni odbor sklenil, da letos ne napravi navadne razstave, v katerej se lepo, izvrstno blago oziroma razstavljalci odlikujejo s premijami v denarjih, svetinjah, diplomih itd., ampak, da se skliče meseca oktobra izvanredni občni zbor; p. n. člani pa se naprosijo, da prinesó ali pošiljajo sadje, katero v njihovih krajih najbolj obrodi ali sploh lep dobiček donaša, katerega lastnik iz lastne skušnje dobro pozna in oceniti vé, da se navzočnim pokaže ter po dotičnih lastnostih in posebnih svojstvih oceniti more.

Na letošnjo sadno razstavo v Št. Jurji so se že mnogi društveniki sadjerejei veselili in se tudi na njo pripravljali tako okoli Hrastnika, Trbovelj, Kalobja. Nekateri so vsi vneti za razstavo, in so pripravljeni svoje ovočje pri občnem zboru razstaviti, če tudi ne bodo z denarjem, svetinjami itd. premirani; morda je več razstavljalcev teh misli? Če se društvu oglasijo, mu bo ljubo.

Št. Jurij ob juž. žel. 6. dne septembra 1885.

V. Jarc, tajnik.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Presvitli cesar prišli so v Celovec 8. sept. ob 6. uri zjutraj; sprejela jih je navdušeno na tisoče broječa množica. Več civilnih dostojanstvenikov in deželni poveljniki bili so navzoči na kolodvoru; nadvojvoda Albreht z generaliteto, deželno plemstvo, duhovščina in državna oblastva čakali so Nj. veličanstvo pri deželnem dvorci. Deželni glavar in župan nagovorila sta cesarja na kolodvoru, na kar so prijazno odzdravili. Županu nasproti izrazili so Nj. veličanstvo cesar svojo radost, da hude uime, katere so zadele Koroško, niso oslabile delavnih močij prebivalstva. Med potem skozi bogato z zastavami okrašeno mesto do dvorca čuli so se povsodi navdušeni pozdravi. Ob 8. uri so se cesar udeležili v dvorni cerkvi sv. meše; tja in nazaj šli so peš; narod jih je navdušeno pozdravljal. Ob 2. uri prišli so cesar v razstavo, kjer jih je ves odbor ponižno pozdravil. Nj. veličanstvo cesar odlikovali so več razstavljalcev s svojim nagovorom. Na željo cesarjevo bila je razstava kakor navadno za občinstvo odprta. Cesar mudili so se skoro poltretjo uro v razstavi; podali so se v Rudolfske, katero so se ogledali ter na to vrnili se v deželni dvorec. Ob 6. uri bil je dvorni obed za 44 oseb. Zvečer bila je pred deželnim dvorcem bakljada, katero je priredilo 1500 bakljašev; svirale so tri godbe; pevska društva pela so pred dvorcem narodno himno. Ko so se cesar prikazali pri oknu, pozdravljala jih je navdušena množica. — Njih veličanstvo presvitli cesar pridejo 12. sept. v Požego; Hrvati se pripravljajo povsod za slovesen sprejem; tudi se oglašajo mnogobrojne deputacije, katere ho

čejo izraziti svojo udanost in zvestobo ljubljnemu vladarju. — V slednjih dnevih vršile so se pod predsedništvom grofa Taaffeja konference, pri katerih so se določili predlogi, kateri se imajo predložiti državnemu zboru. — Državni zbor se otvori 22. septembra. — V preteklem tednu godili so se hudi prepiri med Nemci in Čehi v Kraljevem dvoru in Libericah; tudi v Langenbruku so nemški rogovileži napali česke prodajalce sočivja; sedaj že zopet prihajajo iz Českega poročila o novih izgredih, katere so povzročili tamošnji Nemci; napali so namreč dva Čeha in jednega turškega trgovca, ki so šli na trg v Friedland. — Hrvatska regnikolarna deputacija sešla se je minoli teden ter imela nekaj sej; v soboto pa je preložila zasedanje za nekaj časa, ker se večina članov udeleži sprejema svitelega cesarja v Požegi.

Vnanje države. Ruski car in carica sta prišla 7. sept. v Kodanj ter odpotovala na grad Fredensborg. — Na Nemškem še vedno iztirajo vse Poljake, kateri niso pruski državljani; nek poljski list poroča, da so začeli iztiravati tudi Francoze. Med pregnanci je baje 9000 židov. — Med Nemci in Španjolci je velik spor zaradi Karolinskih otokov, katere so Nemci zasedli. Pred palačo nemškega poslanika v Madridu bila je 5. sept. sovražna demonstracija ljudske množice, ki je pobila okna, nemško zastavo z droga potegnila in raztrgala ter zahtevala, da se Nemčiji vojska napove; ljudstvo je klicalo: Smrt Nemcem! Živela Španjska! V ministerskem svetu pod predsedstvom kralja, izjavil je ministerski predsednik, da morajo Nemci zapustiti Karolinske otoke ter jih zasedi Španjci. Če bi Nemci tega storiti ne hoteli, naj se do Nemčije izda „ultimatum“. — Kolera na Španjskem pojema; 7. t. m. je umrlo še 598 ljudi.

Za poduk in kratek čas.

Potovanje Slovencev v zlato Prago in slavní Velegrad.

Vsi Slovenci, ki smo se podali na pot, imeli smo srčne in goreče želje, vendar enkrat videti imenitno mesto, zlato Prago in slavní Velegrad. Bili smo pa Slovenci zbrani iz vse širne naše Slovenije. Bilo nas je čez sto, od vseh slovenskih pokrajin. Od Soče, Drave in Save, z Koroške in iz zelene Štajerske; od Savinje, Dravine in Mure. Bili smo Slovenci vsakega stana; poslanci, pisatelji, duhovniki, učitelji, trgovci, obrtniki tudi kmetje, kakor Držečnik iz Ribnice, dva iz Ruš, trije od sv. Ane na Krembergu. Izmed duhovnikov je bil med nami tudi g. Šimon Gregorčič, najslavniši zdaj živeči slovenski pesnik, kar nas je posebno veselilo. Na potu so se nam pridružili tudi

bratje Hrvatje in sicer 3 duhovniki iz Zagreba, 2 iz Dijakovara, 1 iz Dalmacije in drugi posvetni. Težko smo se ločili od doma 14. avg. ter se podali na težavni in dolgi pot. Ali kmalu smo pozabili vse težave, ko smo videli, da nas je toliko in da smo vsi enega duha, enega srca, kakor bratje med seboj. Celo noč smo se vozili in še le 15. avg. zjutraj ob 7. na Dunaj dospeli, kjer so nas na kolodvoru ondašnji Slovani prijateljsko sprejeli in pozdravili. Na praznik Velike Gospojnice smo na Dunaji ostali ter si odpčinili, ker se ne spodobi tak velik praznik popotovati. Drugi den zjutraj ob 6. smo se odpeljali iz Beča skozi Brno, glavno mesto Moravske v zlato Prago. Vse, kar smo doživeli v Beču, Brni in zlati Pragi, hočem vam, spoštovani bralci, prihodnjič povedati. Denes želim le nekoliko o Velegradu govoriti, ker Velegrad je bil zaželeni cilj našega potovanja.

V Pragi smo ostali 3 cele dni 18., 19. in 20. avgusta ter si ogledovali znamenitosti tega zares kraljevega mesta. V petek 21. avgusta zjutraj ob 7. odpeljali smo se spet v Brno do Lundenburga in od ondot proti Ogrskemu Hradišču, kamor smo se zvečer pripeljali. Zdaj smo imeli le eno malo uro hoda do zaželenega Velegrada. Prenočili smo v Og. Hradišču in se drugi dan zarano v Velegrad podali. Bila je ravno sobota, osminina praznika Marijnega vnebovzetja. Vse polno ljudstva je vrelo proti svetišču. Procesija za procesijo se je vrstila in pomikala med glasnim petjem proti cerkvi. Tudi Praški nadškof, grof Schönborn, je bil ta den v Velegradu in je imel slovesno sv. opravilo. Srce nam je radosti igralo, ko smo zagledali tisti sv. kraj kjer je živel in umrl apostol Slovenski, sv. Metod. Naš prvi pot je bil v prelepo cerkev, posvečeno nebeški Kraljici. Ko smo svojo pobožnost opravili in molili na grobu sv. Metoda, smo začeli ogledovati velikansko cerkev, ki ima 13 altarjev. Na stranskih altarjih vedno sveče gorijo, ker mešniki v enomer mešujejo, eden odstopi, drugi pristopi. Spovednic jo črez 20 v cerkvi, pa vsepolno ljudstva okoli, ki komaj čakajo, da bi spoved opravili.

Nek prijazen mešnik Velegradski je nas Slovence po cerkvi vodil in nam vse znamenitosti razkazoval. In šli smo za gospodom od kapelice do kapelice, od altarja do altarja. Pri velikem altarju nam je pokazal dragoceno preprogo, ki so jo vsi slovanski rodovi darovali. Tudi Slovenci iz Kranjske in Štajerske so svoj delež poslali.

Na velikem altarju je kamenena, 3 metre dolga, plošča iz kararskega mramorja, iz Rima pripeljana, ki je stala 30 tisoč forintov. Pod altarjem se vidi podoba smrti sv. Cirila, potem sv. Metoda, ki mu papež Hadrian II. ravno nadškofovo čast podeli in podoba, kako je sv. Metod slovo vzel od svojih ljubih učencev z

besedami: „Čujte, otročiči moji, pri meni do tretjega dne!“

Iz velike cerkve nas je gospod peljal v malo cerkvico, ki se imenuje Cirilka ter je ena najstarejših cerkev na Moravskem. Pravijo, da jo je pozidal sam kralj Svetopolk po navodu sv. Cirila, zato ime Cirilka. V Cirilki smo videli svetilnico iz čistega zlata in pa podobo sv. Cirila in Metoda, kar so obodvoje Rusi v dar poslali. Po stari slovenski navadi smo šli vsi Slovenski romarji v tej cerkvi okoli altarja k darovanju poljubovaje svetinjo sv. Cirila. Naposled nam je prijazen duhovnik pokazal še zakladnico Velegradsko. Videli smo tu med drugimi dragocenostmi prekrasno mešno opravo in pa prelepo bandero, kar so darovali Slovani iz daljne Amerike in kar 4000 fl. velja.

Zahvalivši se ljubeznivemu gospodu za njegovo dobroto, se slovenski romarji poslovimo od nam tako dragega in svetega kraja. Še enkrat pokleknejo na grob sv. Metoda ter pri srčno molimo za vse nam v molitvo priporočene. Potem rečemo Velegradu: Z Bogom! in se vrnemo zadovoljni vsak proti svojemu domu. Angelj varuh, ki nas je vodil po potu do Velegrada nas je tudi srečno pripeljal v prelubo našo slovensko domovino. Spomin na slavni Velegrad pa nam ostane vedno blag. Ne bomo ga pozabili vse svoje žive dni. (Dalje prihod.)

Smešnica 36. Nek dijak pride na svojem potovanju v neko krčmo ter se dobro najé in napije. Ko je bilo treba plačati, reče krčmarju: „Nimam denarja, da bi vam plačal, pa vam hočem zato lepo pesem zapeti.“ „Kaj mi je treba tvojih pesmi,“ reče srdito krčmar, „plačaj mi!“ „Ne jezite se“, reče dijak, „jaz nimam denarja in vam ne morem plačati, pa pesmico vam hočem zapeti tako lepo, da boste gotovo zadovoljni.“ „Naj bo.“ reče krčmar, „ako mi zares pesem zapoješ, ki mi dopade, znaš brez plačila iti.“ — Naš dijak začne pesmi prepevati, ali nobena ne dopade krčmarju. Nazadnje potegne mošnjico iz žepa in reče: „No! zdaj vam pa bom eno zapel, ki vam bo, stavim, kar hočete, gotovo dopadla,“ in med tem, ko sega v mošnjo, prepeva:

„Ej, bratec moj, drugače nije,

Tukaj se zastoj ne pije;

Vun, vun iz mošnjice

Svitile brž grošice!“

„Ha, ta mi dopade“, reče krčmar; dijak pa mu odgovori: „Sem vedel, da vam bo ta dopadla in tako sva bot“, — vtakne mošnjico v žep in gre.

Razne stvari.

(Presvitli cesar) pridejo v petek ob 7. uri zvečer v Maribor ter se mudijo 3 minute na južnem kolodvoru.

(Presvitli cesar) darovali so za poprav-
ljanje zvonika v Ljutomeru 200 fl.

(Čitalnica pri sv. Petru) pod svet.
gorami priredi v nedeljo dne 13. septbr. 1885
svečanost s tombolo itd. Čisti dobiček je na-
menjen v prid ubogi šolski mladini. Začetek
ob 1/2 7 uri zvečer. K obilni udeležbi vabi
uljudno odbor.

(Nemški „šulverein“.) Slišali smo, da
je tukajšnji nemški „šulverein“ poslal vabilne
listke h gorenji Kungoti. Neki od davnih
časov ondi znani, bivši kmet in župan — kaj
da je zdaj, nismo mogli zvedeti — je po Kun-
gočki fari širil te listke, pobiral podpise, na-
biral ude za nemški „šulverein“. Ali je kaj
udov pridobil, ne vemo. Upamo pa, da pošte-
nega kmeta in posestnika oslepariti ni in ne
bode mogel. Pozor vrli Kungočani!

(Od Ložnice pri Slov. Bistrici.)
Čudno se nam zdi, da našim po sili Nemcem
slovenske pesmi nišo mar; so pa jih v Marija-
Celji na Gornjem Štajerji pravi Nemci z ve-
seljem poslušali, ko smo jih slovenski romarji
ondi peli.

(Iz Vuhreda) se nam piše, da so ondašnji
g. župnik Kocuvan vsled večkratnega prehlaj-
jenja hudo zboleli, da niti na obletnico posve-
čenja njihove nove cerkve niso mogli v cerkev
priti. Zdaj je že nekoliko boljše in župljani
prosiyo Boga, da bi kmalu popolnoma okrevali
in zmogli svojo težavno službo spet opravljati.

(Dekliška šola) šolskih sester v Celji,
dozdaj trirazredna, razširi se s pričetkom
šolskega leta (15. sept. t. l.) v četiriraz-
redno. Podučni jezik je slovenski; toda kakor
dozdaj bode se tudi v prihodnje toliko v nem-
ščini podučevalo, da se je prav lahko še vse
učenke privadijo. Vse blage prijatelje naše
mladine pa prosimo, naj izvolijo tudi v prihodnje
podpirati prav krepko imenovani zavod.

(Človeške kosti) izkopali so pri ko-
panju kleti v hiši M. P. v Muretincih; gospo-
ska je kosti odnesla in preiskava bo menda
spravila na beli den, kako so kosti tje prišle.

(Župljani od sv. Marka nižje Ptuja)
kličejo za odšlim gospodom kaplanom Francem
Gečem: „Bog jih ohrani še mnogo let zdravih
in veselih! Markovčanom ostanejo nepozabljivi!“

(Č. g. Vinko Bauman) gre za provi-
zorja k sv. Janžu na Peči.

(Čuden nahod.) Pri zboru nemških pev-
cev v Gradcu so prvo darilo prejeli pevci z
Ljubna, Mariborski pa drugo in tretje že Cmu-
reški; vsled tega so baje Mariborski pevci vsi
nahod domov prinesli.

Loterijne številke:

V Gradci 5. sept. 1885: 85, 71, 13, 3, 73
Na Dunaji „ „ 72, 45, 9, 79, 18

Prihodnje srečkanje 5. septembra 1885.

Dobra služba. Priden mladeneč, kateri
bi v nekem mestu na
Slovenskem želel prevzeti upravlja po vrtu,
dvorišči in pri goveji živini, naj se pismeno
oglasí pri opravištvu „Slov. Gospodarja“. Pla-
čilo je 8 gld. na mesec, tudi strošek in stano-
vanje. (2-3)

Strnišne detelje

5—6 vozov se prodaja na njivah blizu
Maribora. Več se poizve pri uprav-
ništvu „Slov. Gosp.“

Velik živinski sejem

bode na Ruško soboto, dne 12. sept. pri
sv. Antonu v Slov. goricah. 2—2

Cvet zoper trganje

je odločno najboljšo zdravilo zoper
protin ter revmatizem, trganje
po udih, bolečine v križi ter živ-
cih, otekline, otrple ude in kite
itd., malo časa, če se rabi, pa mine
Schuzmarke. popolnem trganje, kar dokazuje
obilo zahval. Zahteva naj se samo „cvetú
zoper trganje po dr. Maliči“ z zraven
stoječim znamenjem; 1 steklenica 50 kr.

Kri čistilne kroglice

ne smeje bi se v nijednem gospodinjstvu
pogrešati in so se že tisočkrat sijajno osve-
dočile pri zabasanji človeškega telesa, glavo-
bolu, otrpnenih udih, skazenem želodcu,
jetrnih in obistnih boleznih; v škatljah
à 21 kr.; jeden zavoj s 6 škatljami 1 fl. 5 kr.
Razpošilja se le jeden zavoj.

Planinski zeliščni sirop kranjski à 56 kr.,

izboren zoper kašelj, hripavost, vratobol,
prsne in plučne bolečine. Koristnejši, nego
vsi v trgovini se nahajajoči soki in siropi.

Razpošilja se vsak dan po poštnem povzetji

☛ v lekarni „pri samorogu“ ☛

Adresa:

Lekarna Trnkoczy-ja
na Mestnem trgu v Ljubljani.

Licitacija vina.

V ponedeljek dne 14. septembra t. l. se bodo v vinogradih ml. Jožefa Adelsberger v Trambergu in Popenbergu v Halo zah (pol ure iz Ptuja), potem 15. sept. v vinogradu ravno tistega v Slamjaku (Kumersberg) pri Ljutomeru okoli 430 veder dobrega vina iz let 1883 in 1884 in okoli 20 veder iz prejšnjih let prodalo. 50 % kupnine mora se takoj plačati. Izvoziti se mora vino v 8 dneh.

Licitacija se začne 14. t. m. ob 11. uri v Trambergu in se bode popoldne v Popenbergu nadaljevala.

V Slamjaku se prične licitacija 15. t. m. ob 10 uri predpoldne.

Vozi bodo 14. t. m. zjutraj pri prihodu poštne vlaka (ob 10. uri 16 min.) na Ptujskem kolodvoru čakali.

Kupci se uljudno povabijo.

V Mariboru dne 5. sept. 1885.

Dr. Dominkuš,
gerob.

Prodajalnica hmelja, Karel Wolf,

Beč, Zatec (Saaz).

II. Franzensbrückenstrasse 3, Česko,
priporoča se za vzprejetje v nakupovanje in
prodajanje vsake vrste hmelja po najboljih
pogojih. 3-10

Veliki živinski sejem

bode na „blatni ponedeljek“ dne
14. septembra in pa 9. decembra
t. l. v **Dobovi** pri Brežicah.

Živina se brezplačno uganja na
sejmišče. 4-1

Naznanilo in priporočba.

S sledečim naznanjam vljudno slavnemu p. l. občinstvu, da sem kupil od svojega očeta gospoda

Ernesta Širca

trgovino z raznovrstnim blagom.

Dolgoletna zvedenost in pa za to podvzetje potrebni kapital, dajeta mi poroštvo, da mi bode mogoče v vsakem obziru ustreči zahtevanju čestitega občinstva.

V Žavci dne 20. julija 1885.

Josip Širca.

3-3

F. G. DOLENC v MARIBORU

Priporočilo trgovine.

Slavnemu p. n. občinstvu, priporočeva svojo za zimo dobro založeno trgovino, z novim raznovrstnim, oblačilnim, suknenim, platnenim in modnim blagom, k obilnemu obiskovanju, zagotavlja najcenejšo in pošteno postrežbo.

Z odličnim spoštovanjem

F. G. Dolenc.

2-10

Na zahtevanje pošiljamo, zreske (muštre) po pošti franco.

trgovina s suknenim, platnenim in modnim blagom

Tegethofove ulice št. 21.

Tegethofove ulice št. 21.